МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНСЬКИЙ КОЛЕДЖ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії,
директор ККФВ
_____ Чибісов В.І.
« 24 » ____03____ 2020 р.

ПРОГРАМА
вступного іспиту
з української мови та літератури
для абітурієнтів, які вступають на базі 11 класів
(повна загальна середня освіта)
за спеціальністю 014 «Середня освіта (Фізична культура)»
до Кам'янського коледжу фізичного виховання
у 2020 році

Розглянуто та ухвалено на засіданні циклової комісії гуманітарних, суспільно-економічних та загальноосвітніх дисциплін.
Протокол № 8 від « 18 » березня 2020 р.
Голова циклової комісії _____ В.Л.Савічева

Кам'янське – 2020

ЗМІСТ

1. Програма вступного іспиту з української мови та літератури.
2. Характеристика вступної роботи з української мови та літератури.
3. Критерії оцінювання завдань вступної роботи з української мови та літератури.
4. Література.

1. Програма вступного іспиту з української мови та літератури

Пояснювальна записка

Програма вступного іспиту з української мови і літератури містить вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки абітурієнтів з цього навчального предмета, а також конкретизує, що повинен знати та вміти випускник навчального закладу в межах визначених тематичних розділів. Матеріал програми вступного іспиту розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Орфоепія», «Орфографія», «Розвиток мовлення». У блоці «Українська література» наведено перелік літературних творів, які виносяться на вступний іспит.

Щоб успішно виконати завдання вступного іспиту з української мови й літератури, готуватися до нього систематично й відповідально. З української мови треба повторювати правила, виконувати тренувальні вправи й завданняв тестовій формі, а також писати власні висловлювання – творчі роботи. З української літератури потрібно читати й аналізувати твори художньої літератури, повторювати відомості з теорії літератури.

Вступний іспиту з української мови проходить у письмовій формі у вигляді тесту. Завдання є трьох форм, а саме:

– з однією правильною відповіддю;

– на встанровлення відповідності;

– з розгорнутою відповіддю (власне висловлювання-роздум).

Вступна робота з української мови і літератури складається із завдань трьох форм:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді. До кожного із завдань наведено чотири або п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт вибрав і позначив правильну відповідь у бланку відповідей.

2. Завдання на встановлення відповідності. До кожного завдання наведено інформацію, позначену цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити «логічні пари»). Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт правильно зробив позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Д) у таблиці бланка відповідей.

3. Завдання з розгорнутою відповіддю. Завдання цієї форми передбачає створення абітурієнтом власного аргументованого висловлення на дискусійну тему.

Щоб успішно виконати завдання вступного іспиту з української мови й літератури, необхідно правильно розподілити час.

Завдання з однією правильною відповіддю треба виконувати в середньому за одну хвилину, на встановлення відповідності – півтори хвилини, на написання власного висловлювання відводиться 30 хвилин.

Загальна кількість завдань роботи – 58.

Усього на виконання завдань вступного іспиту з української мови й літератури відводиться 180 хвилин.

Українська мова

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
1. Фонетика. Графіка	**Фонетика** як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї, щ*. Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування *у-в, і-й*	**Абітурієнт повинен уміти:** *Визначати* в словах голосні, тверді і м'які, дзвінкі й глухі приголосні, ненаголошені й наголошені голосні; ділити слово на склади; визначати звукове значення букв у слові. *Визначати* місце букв в алфавіті, розташовувати слова за алфавітом; розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування *у-в, і-й*
2. Лексикологія. Фразеологія	**Лексикологія** як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполуки слів і вирази. **Фразеологізми**. Приказки, прислів'я, афоризми	*Пояснювати* лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та *використовувати* їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні. *Знаходити* в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів; пояснювати значення фразеологізмів, приказок, прислів'їв, крилатих висловів, правильно й комунікативно доцільно *використовувати* їх у мовленні

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
3. Будова слова. Словотвір	**Будова слова.** Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. **Словотвір**. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу. Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів, прислівників. Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні [о], [е] у складних словах	*Відділяти* закінчення слів від основи, *членувати* основу на значущі частини, *добирати* спільнокореневі слова, слова з однаковими префіксами й суфіксами; *розрізняти* форми слова й спільнокореневі слова, правильно *вживати* їх у мовленні; *визначати* спосіб творення слів
4. Морфологія. 4.1. Іменник	**Морфологія** як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви *-а(-я), -у(-ю)* в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові.	*Розпізнавати* іменники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; *визначати* основні способи творення іменників; правильно *відмінювати* іменники, *відрізняти* правильні форми іменників від помилкових; *використовувати* іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
	Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові	
4.2. Прикметник	**Прикметник** як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників з одного розряду в інший. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи)	*Розпізнавати* прикметники, *визначати* їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; розряди прикметників за значенням; *утворювати* форми ступенів порівняння якісних прикметників, повні й короткі форми якісних прикметників; *розрізняти* основні способи творення відносних і присвійних прикметників; *відмінювати* прикметники; *відрізняти* правильні форми прикметників від помилкових
4.3. Числівник	**Числівник** як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості й складені. Типи відмінювання кількісних числівників: 1) *один*, *одна*; 2) *два*, *три*, *чотири*; 3) від *п'яти* до *двадцяти*, *тридцять*, *п'ятдесят* ... *вісімдесят*; 4) *сорок*, *дев'яносто*, *сто*; 5) *двісті – дев'ятсот*;	*Розпізнавати* числівники, *визначати* їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди числівників за значенням, основні способи їх творення, відмінювання; *відрізняти* правильні форми числівників від помилкових; *добирати* потрібні форми числівників і використовувати їх у мовленні; *визначати* сполучуваність числівників з іменниками

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
	6) *нуль*, *тисяча*, *мільйон*, *мільярд*; 7) збірні; 8) дробові. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників	
4.4. Займенник	**Займенник** як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників	*Розпізнавати* займенники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди займенників за значенням, основні способи їх творення, відмінювання; *відрізняти* правильні форми займенників від помилкових, правильно *добирати* потрібні форми займенників і *використовувати* їх у мовленні
4.5. Дієслово	**Дієслово** як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но, -то*). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові	*Розпізнавати* дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; визначати загальне значення дієслова, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, часи й способи дієслів, дієвідміни, особливості словозміни кожної дієвідміни; *використовувати* один час і спосіб у значенні іншого; *розрізняти* основні способи творення дієслів, зокрема видових форм, форм майбутнього часу недоконаного виду, форм умовного та наказового способу

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
	форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. **Дієприкметник** як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на-*но, -то*. **Дієприслівник** як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот	дієслів; *відрізняти* правильні форми дієслів від помилкових. *Розпізнавати* дієприкметники (зокрема відрізняти їх від дієприслівників), *визначати* їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, особливості творення, відмінювання; *відрізняти* правильні форми дієприкметників від помилкових; *добирати* й комунікативно доцільно *використовувати* дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні. *використовувати* дієприкметники в мовленні. *Розпізнавати* дієприслівники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, основні способи їх творення; *відрізняти* правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно *будувати* речення з дієприслівниковими зворотами
4.6. Прислівник	**Прислівник** як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні	*Розпізнавати* прислівники, *визначати* їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди прислівників за значенням, ступені

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
	прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на *-о, -е,* утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу	порівняння прислівників, основні способи творення прислівників; *відрізняти* правильні форми прислівників від помилкових; *добирати використовувати* прислівники
4.7. Службові частини мови	**Прийменник** як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Зв'язок прийменника з непрямими відмінками іменника. Правопис прийменників **Сполучник** як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників **Частка** як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні. Правопис часток	*Розпізнавати* прийменники, *визначати* їхні морфологічні ознаки, групи прийменників за походженням і за будовою; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* форми прийменників у мовленні *Розпізнавати* сполучники, *визначати* групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* сполучники в мовленні *Розпізнавати* частки, *визначати* групи часток за значенням і вживанням; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* частки в мовленні
4.8. Вигук	**Вигук** як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова. Правопис вигуків	*Розпізнавати* вигуки, *визначати* групи вигуків за походженням; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* вигуки в мовленні

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
5. Синтаксис 5.1. Словосполучення.	Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені	*Розрізняти* словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й реченнями; *визначати* головне й залежне слово в підрядному словосполученні; *визначати* поширені й непоширені словосполучення, типи словосполучень за способами вираження головного слова
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання)	*Розрізняти* речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи	*Визначати* структуру простого двоскладного речення, способи вираження підмета й присудка (простого й

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
	присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження	складеного), особливості узгодження присудка з підметом; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* прості речення
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок)	*Розпізнавати* види другорядних членів та їхні типи й різновиди, *визначати* способи вираження означень, додатків, обставин, роль порівняльного звороту; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні; правильно розставляти розділові знаки при непоширеній прикладці, порівняльному звороті
5.2.3. Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні	*Розпізнавати* типи односкладних речень, *визначати* особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й	*Розпізнавати* просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями,

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
	поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні	реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно *розставляти* розділові знаки в них
5.2.5. Складне речення	Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному: 1) інтонація й сполучники або сполучні слова; 2) інтонація. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення	*Розпізнавати* складні речення різних типів, *визначати* їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями. *Добирати* й *конструювати* складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті. Правильно *розставляти* розділові знаки, *будувати* схему такого речення
5.2.5.1. Складносурядне речення	Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення	*Розпізнавати* складносурядні речення, визначати смислові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно *використовувати* його виражальні можливості в мовленні
5.2.5.2. Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні,	*Розпізнавати* складнопідрядні речення, *визначати* їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними, *відображати* її в схемі

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
	обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами: 1) складнопідрядні речення з послідовною підрядністю; 2) складнопідрядні речення з однорідною підрядністю; 3) складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю	складнопідрядного речення; *визначати* основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами. Правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями: 1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними); 2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною). Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні	*Розпізнавати* безсполучникові складні речення; *визначати* смислові відношення між їхніми частинами-реченнями (однорідними й неоднорідними), особливості інтонації безсполучникових складних речень; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні
5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	*Визначати* структуру складних речень з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно *використовувати* виражальні можливості речень цього типу в мовленні

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог	*Визначати* в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, речення з непрямою мовою; *замінювати* пряму мову непрямою; правильно й доцільно *використовувати* в тексті пряму мову й цитати; правильно *вживати* розділові знаки в конструкціях із прямою мовою та діалогом
6. Стилістика	Стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний, конфесійний), їх основні ознаки, функції	*Розпізнавати* стилі мовлення, визначати особливості кожного з них; *користуватися* різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування
7. Орфоепія	Відображення вимови голосних (наголошених і ненаголошених) через фонетичну транскрипцію. Відображення вимови приголосних звуків: 1) [дж], [дз], [дз′]; 2) [ґ]; 3) [ж], [ч], [ш], [дж]; 4) груп приголосних (уподібнення, спрощення); 5) м'яких приголосних; 6) подовжених приголосних. Вимова слів з апострофом	*Визначати* особливості вимови голосних і приголосних звуків; *наголошувати* слова відповідно до орфоепічних норм
8. Орфографія	Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення *йо, ьо*. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на	*Розпізнавати* вивчені орфограми й *пояснювати* їх за допомогою правил; правильно *писати* слова з вивченими орфограмами, *знаходити* й *виправляти* орфографічні помилки на

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
	позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *нн* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.	вивчені правила
9. Розвиток мовлення	Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Текст як середовище функціонування мовних одиниць. Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Класифікація текстів за сферою використання, метою, структурними	Уважно *читати*, *усвідомлювати* й *запам'ятовувати* зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне. Критично *оцінювати* прочитане. *Аналізувати* текстирізнихстилів, типів і жанрів. *Будувати* письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, обраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети. *Уміти* формулювати, добирати доречні аргументи і приклади, робити висновок,

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
	особливостями. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення	висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставин; правильно *структурувати* текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти. *Знаходити* й *виправляти* похибки та помилки в змісті, побудові й мовному оформленні власних висловлювань, спираючись на засвоєні знання

Українська література

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу (письменники, твори)	Предметні уміння та навички
1. Усна народна творчість	Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових та родинно-побутових пісень. Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то Хміль». **Пісні Марусі Чурай.**«Віють вітри», «За світ встали козаченьки» Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Бондарівна»	**Абітурієнт повинен уміти:** *Аналізувати* літературний твір чи його уривок. *Розрізняти* види і жанри усної творчості. *Розрізняти* і називати різновиди календарно-обрядових пісень. *Аналізувати* зміст, образи, настрої суп.-побут. і род.-побут. пісень. *Визначати* провідні мотиви історичних пісень, характеризувати образи героїв їх – історичних осіб. *Визначати* тематику й художні особливості балад і дум, пісень Марусі Чурай. *Виділяти* у фольклорних творах анафори, рефрени,

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу (письменники, твори)	Предметні уміння та навички
		постійні епітети, персоніфікацію, символи, гіперболу, *визначати* їхню художню роль.
2. Давня українська література	**«Слово про похід Ігорів»** **«Повість минулих літ»** (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги, про напад хозарів) **Григорій Сковорода**. «Delibertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень», афоризми	*Знати* основні теоретико-літературні поняття: • художній образ, • прототип; • тема, ідея, мотив художнього твору; • проблематика та конфлікт у художньому творі; • сюжет і композиція літературного твору; • позасюжетні елементи; *Знати та вміти визначати* в літературному творі тропи: • епітет, • порівняння; • метафору, • алегорію, • гіперболу; • метонімію, • оксиморон. *Знати* характерні риси бароко.
3. Література кінця XVIII — початку XX ст.	**Іван Котляревський.** «Енеїда», «Наталка Полтавка» **Г. Квітка-Основ'яненко.**«Маруся» **Тарас Шевченко**. «До Основ'яненка», «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля), «І мертвим, і живим, і ненародженним…», «Заповіт», «Мені однаково» **Пантелеймон Куліш**. «Чорна	*Знати* основні теоретико-літературні поняття: • сентименталізм, романтизм, реалізм, їхні ознаки; • епос, новела, оповідання, повість, роман, різновиди повісті та роману; • лірика, сонет, гімн, послання, поема, тематичні різновиди

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу (письменники, твори)	Предметні уміння та навички
	рада» **Марко Вовчок.** «Максим Гримач» **Іван Нечуй-Левицький.** «Кайдашева сім'я» **Панас Мирний** «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» **Іван Карпенко-Карий.** «Мартин Боруля» **Іван Франко**. «Гімн», «Чого являєшся мені у сні», «Мойсей»	лірики; • драма, комедія, трагікомедія, власне драма, містерія, драма-феєрія. • Види комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск, бурлеск, травестія. *Визначати*дво- і трискладові віршові розміри.
4. Література XX ст.	**Михайло Коцюбинський**. «Тіні забутих предків», «Intermezzo» **Ольга Кобилянська**. «Земля» **Василь Стефаник**. «Камінний хрест» **Леся Українка**. «Contra spem spero!», «Лісова пісня» **Микола Вороний**. «Блакитна Панна» **Олександр Олесь**. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..» **Володимир Винниченко**. «Момент» **Павло Тичина**. «О панно Інно», «Арфами, арфами…», «Ви знаєте, як липа шелестить…» **Максим Рильський** «Молюсь і вірю…» **Микола Хвильовий**. «Я (Романтика)» **Юрій Яновський**. «Подвійне коло», «Шаланда в морі» **Володимир Сосюра**. «Любіть Україну» **Валер'ян Підмогильний**. «Місто» **Остап Вишня**. «Моя автобіографія», «Сом» **Микола Куліш**. «Мина Мазайло» **Богдан-Ігор Антонич**. «Різдво» **Олександр Довженко**. «Україна в огні», «Зачарована Десна»	*Визначати* місце і роль митця в літературному процесі. *Знати* основні теоретико-літературні поняття: • український модернізм і його особливості; • модерністські напрями та течії: імпресіонізм, неоромантизм, експресіонізм; *Знати* основні теоретико-літературні поняття: • поетичний синтаксис (інверсія, тавтологія, антитеза, анафора, епіформа, паралелізм); • риторичні звертання і запитання, • алітерація, асонанс; • різновиди роману (роман у новелах, роман у віршах); • кіноповість; • усмішка. *Вміти пояснювати* поняття:

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу (письменники, твори)	Предметні уміння та навички
	Андрій Малишко «Пісня про рушник» **Василь Симоненко**.«Лебеді материнства» **Олесь Гончар.** «За мить щастя» **Григір Тютюнник**.«Три зозулі з поклоном» **Василь Стус**. «Як добре те, що смерті не боюсь я», «О земле втрачена, явися!..» **Іван Драч**. «Балада про соняшник» **Ліна Костенко**. «Страшні слова, коли вони мовчать», «Українське альфреско», «Маруся Чурай»	• «Розстріляне відродження»; • психологізм; • асоціативність.
5. Твори українських письменників-емігрантів	**Іван Багряний**. «Тигролови» **Євген Маланюк**. «Стилет чи стилос?»	*Орієнтуватися* в основних тенденціях функціонування української літератури за кордоном і творчості українських письменників-емігрантів. *Знати* особливості пригодницького роману.
6. Сучасний літературний процес	Загальний огляд, основні тенденції. Літературні угруповання (Бу-Ба-Бу, "Нова дегенерація", "Пропала грамота", "ЛуГоСад"). Творчість Ю. Андруховича, О. Забужко, І. Римарука. Утворення АУП (Асоціації українських письменників). Література елітарна і масова. Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 90-х років, його риси. Сучасні часописи та альманахи.	*Орієнтуватися* в основних тенденціях розвитку сучасної літератури; знати літературні угруповання 80-90-х років, найвизначніших представників літератури. *Визначати* найхарактерніші ознаки постмодернізму

3. Критерії оцінювання завдань екзаменаційної роботи з української мови та літератури

Завдання з вибором однієї правильної відповіді – до кожного із завдань подано чотири або п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт вибрав і позначив правильну відповідь у бланку відповідей.

Тест містить 48 завдань цієї форми (№1–23, 29–33, 34–53), що будуть оцінені в 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано.

Завдання на встановлення відповідності – до кожного завдання подано інформацію, позначену цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити "логічні пари"). Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт правильно зробив позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Д) у таблиці бланка відповідей .

До тесту з української мови і літератури включено 9 завдань цієї форми (№24–28, 54–57), що будуть оцінені в 0, 1, 2, 3 або 4 бали: 1 бал за кожну правильно встановлену відповідність ("логічну пару"); 0 балів, якщо не вказано жодної правильної логічної пари або відповіді на завдання не надано.

Завдання з розгорнутою відповіддю (№58) – завдання цієї форми передбачає створення абітурієнтом власного аргументованого висловлення на дискусійну тему.

Завдання з розгорнутою відповіддю (власне висловлення) оцінюється від 0 до 20 балів за критеріями змісту та мовного оформлення:

- **1.** Теза: 0, 1 або 2 бали.
- **2.** Аргументи: 0, 1 або 2 бали.
- **3а.** Приклад із літератури чи інших видів мистецтва: 0, 1 або 2 бали.
- **3б.** Приклад, що є історичним фактом або випадком із життя: 0, 1 або 2 бали.
- **4.** Логічність, послідовність: 0, 1 або 2 бали.
- **5.** Висновок: 0, 1 або 2 бали.
- **6а.** Орфографія та пунктуація: 0, 1, 2, 3 або 4 бали.
- **6б.** Лексика, граматика та стилістика: 0, 1, 2, 3 або 4 бали.

Робота, що не відповідає темі власного висловлення, оцінюється в 0 балів. Робота обсягом до 100 слів оцінюється в 0 балів.

Максимальна кількість балів, яку може набрати абітурієнт, правильно виконавши всі завдання вступної роботи з української мови і літератури, – 104.

Таблиця переведення балів,
отриманих абітурієнтами за вступний іспит
з української мови та літератури,
у рейтингову шкалу (від 100 до 200 балів)

Тестовий бал	Бал 100-200	**Тестовий бал**	Бал 100-200	**Тестовий бал**	Бал 100-200	**Тестовий бал**	Бал 100-200
0	не склав	**27**	104	**54**	143	**81**	176
1	не склав	**28**	105	**55**	145	**82**	177
2	не склав	**29**	107	**56**	146	**83**	178
3	не склав	**30**	108	**57**	148	**84**	179
4	не склав	**31**	109	**58**	149	**85**	180
5	не склав	**32**	111	**59**	150	**86**	181
6	не склав	**33**	112	**60**	152	**87**	182
7	не склав	**34**	114	**61**	153	**88**	183
8	не склав	**35**	115	**62**	154	**89**	184
9	не склав	**36**	117	**63**	155	**90**	185
10	не склав	**37**	118	**64**	157	**91**	186
11	не склав	**38**	120	**65**	158	**92**	187
12	не склав	**39**	121	**66**	159	**93**	188
13	не склав	**40**	123	**67**	161	**94**	189
14	не склав	**41**	124	**68**	162	**95**	190
15	не склав	**42**	126	**69**	163	**96**	192
16	не склав	**43**	128	**70**	164	**97**	193
17	не склав	**44**	129	**71**	166	**98**	194
18	не склав	**45**	131	**72**	167	**99**	195
19	не склав	**46**	132	**73**	168	**100**	196
20	не склав	**47**	133	**74**	169	**101**	197
21	не склав	**48**	135	**75**	170	**102**	198
22	не склав	**49**	136	**76**	171	**103**	199
23	100	**50**	138	**77**	172	**104**	200
24	101	**51**	139	**78**	173		
25	102	**52**	141	**79**	174		
26	103	**53**	142	**80**	175		

4. Література

1. Антоненко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо. – К.: Либідь, 1991. – 254с.
2. Ваш репетитор з української мови: Посібник. Вид. 2-е / кол. авторів під керівн. М.Пентилюк. – К.: Ленвіт, 2003. – 72 с.
3. Ніколаєнко І.О., Терновська Т.П., Ужченко В.Д. Збірник вправ і завдань з української мови. Для підготовки до випускних і вступних іспитів. – К.: Освіта, 1997. – 224 с.
4. Олійник О. Українська мова 10 –11 . Підручник для 10-11 класів середньої школи. – К.: Вікторія, 1998. - 467 с.
5. Пентилюк М.І., Іващенко О.В. Українська мова: Підручник-комплект. – К.: Ленвіт, 2001. – 352 с.
6. Сагач Г.М. Золотослів: Навчальний посібник для середніх і вищих навчальних закладів. - К.: Райдуга, 1993.– 378с.
7. Скуратівський Л.В. Українська мова. Елементи практичної риторики: Додаток до підручника"Українська мова, 10-11 кл." для загальноосв. навч. закладів з укр. та рос. мовами навчання. – К.: Освіта, 2004. – 128 с.
8. Томан Іржі. Мистецтво говорити: Пер. з чес. В.І.Романця. – 3-є вид. – К.: Україна, 1996.– 269 с.
9. Українська мова: Підруч. для 10-11 кл. шк.. з укр. та рос. мовами навчання/ О.М Бєляєв, Л.М.Симоненкова, Л.В.Скуратівський, Г.Т.Шелехова. – К.: Освіта, 1997. – 240 с.
10. Українська мова: Підручник для учнів старших класів середніх навчальних закладів нефілологічного профілю та абітурієнтів / Галетова А.Г., Гайдаєнко І.В., Горошкіна О.М., Паламарчук О.С., Пентилюк М.І. – К.: Ленвіт, 2003. – 272 с.
11. Учіться висловлюватися / П.І.Білоусенко, Ю.О.Арешенков, Г.М.Віняр та ін. – К.: Рад шк., 1990. – 126 с.